

המוציאים לפועל במספוא בר חקלאות

יוסי מלול - משק הבקר והחלב
yossi@icba.co.il

אבטחת האספקה של מספוא גס משדותינו הפכה להיות נושא מרכזי, ואפילו בעייתי, להמשך קיומו של משק בעלי חיים מפותח בישראל. התהליכים שעוברים על מדינתנו הקטנה, מקטינים את היקף השטחים החקלאיים לרשות המספוא וגם את כוח האדם העוסק בנושא. יצאנו לסיור באחת החברות החקלאיות, שגם מעבדת הרבה שדות ונותנת שירות מסור למרכזי המזון ולרפתות בצפון - חברת "בר חקלאות" בבית לחם הגלילית

בר חקלאות

זוהי חברה פרטית בעלות **בצר אמציה-מוצי ומיקי פאר** שהוקמה עוד ב-1978. מיקי משמש כמנכ"ל בפועל ומוצי עובד בחברה סמוכה - "א.א. חלפים" ועוסק בתחומי הרפת - מגנטים, חלפים ועוד. המטה והמרכז הלוגיסטי של שתי החברות משותפים והם יושבים על עשרה דונם, חלקה במשק החקלאי של מוצי בבית לחם הגלילית ליד צומת בית זרזיר ויש שם סכנות, מחסנים ומשרדים.

תשעה מערכי תחמיץ חדישים משרתים את רוב מרכזי המזון באזור הצפון. הלקוחות הגדולים הם רוב מרכזי המזון באזור הצפון - מילובר, אמבר, כפר יהושע, נהלל, רפתות משותפות גדולות

והבאנו קטפת אורזת שעושה את כל העבודה. הקטפת הביאה הרבה עבודה וזו קטפת שלוקחת את הכותנה, אורזת ומוציאה בלות מוכנות וארוזות. השנה יש כבר 5 קטפות כאלה וזה כלי מאוד חכם שדורש מיומנויות גבוהות בתחזוקה. הכלי החדש גם חוסך פחתים - כ-3% הפרש בין סוגי הקטפות.

מיקי, מי עובד בחברה שלכם ואת מי אתם משרתים?

"בנושאי הרפת - עובדים אצלנו בעיקר קיבוצניקים ומושבניקים יוצאי צבא. גם מרכזי משק ועובדי מפתח במשקים עבדו בשירות הרפתות. אני בעסק מעל ל-30 שנה, גר במצפה עדי, וכבר 25 שנה בחברה, מאז שהצטרפתי ורכשתי 50% ממנה. מפעילים - תשעה מערכי תחמיץ חדישים משרתים את רוב מרכזי המזון באזור הצפון. הלקוחות הגדולים הם רוב מרכזי המזון באזור הצפון - מילובר, אמבר, כפר יהושע, נהלל, רפתות משותפות גדולות.

יצירת אמנות בכניסה למשרדי החברה

נפגשתי עם מיקי ומוצי בבית לחם, ללמוד על אופי העבודה של חברות הביצוע של התחמיצים והשחתות שהפרות שלנו אוכלות. בחברה יש עשרה עובדים קבועים שעוסקים בכל הפעילויות וגם בכמה ענפים מרכזיים:

1. **קציר תחמיץ** - 50 אלף דונם תחמיץ חיטה ו-20 אלף דונם תחמיץ תירס. גבולות הגזרה של הפעילות הם: גליל מערבי, עמק יזרעאל, חוף כרמל ורפת שפיים היא הכי דרומית.
2. **גידולי שדה** - מפעילי גד"ש במשקים וגם מגדלים באופן עצמאי גידולים במצבים שונים - שותפויות, החכרות ושיתופי פעולה - כ-5,000 דונם.
3. **עיבודי יסוד** - ציוד כבד וטרקטורים.
4. **קטיף כותנה** - לפני כשנה הקמנו חברה משותפת עם משמר העמק

זה כלי של חברת קלאס, זה לא מוזיל את הקציר, מחזיק כפל מערכות, כי הוא לא מתאים לכל השטחים והעונות, צריך בורות גדולים כי כל 3 דקות הוא ממלא משאית. הרגשתי מחויבות להיות ראשון בתחום ולהזמין קומביין. הוא נוסע עם פיק-אפ ואם לא מתאים אז מורידים, אין אפר זה משפר את האכיות. כדי להפעיל את הכלי הזה צריך מקצוענות גדולה יותר. זהו ענף מקצועי מאוד, עובדים 25 יום רצוף וזו תקופה קצרה עם השקעה גדולה מאוד בציוד ובטכנולוגיה."

ספלריה

"צמח הספלריה מיועד כתחליף לחיטה, גידול מאוד מעניין - קוצרים באמצע מאי, ירוק, גבוה, יכול גדול, אחוז חלבון גבוה והשנה בודקים בשדות עין המפרץ.

זה מאריך את העונה, דורש פחות ציוד ומקבלים חומר צעיר עם ערכים טובים, נעכלות טובה. הוא לא צורך מים, נזרע כמו החיטה והוא יכול להזיל את הקציר כי הוא נקצר כמו התירס וזה חוסך כלי. גידול מעניין... המגבלה המרכזית היא אנשי הגד"ש שלא קיבלו פתרון מלא לנושא העשבייה.

צמח הספלריה מיועד כתחליף לחיטה, גידול מאוד מעניין - קוצרים באמצע מאי, ירוק, גבוה, יכול גדול, אחוז חלבון גבוה

מיקי משתתף בהרבה ניסויים כי זה מעניין ומקדם את הענף. כל הזמן יש טכנולוגיות חדשות - ג'י.פי.אסיס למיניהם, כלים לאיתור אבנים, מקצרות עם ממעכים מגוונים ועוד.

בחורף - מכינים ציוד ומגדלים בשדות. יש עבודה כל הזמן והציוד דורש הרבה תחזוקה. יש 4 מכונאים שגם נותנים שירות בשטח, מחזיק מחסן חלפים עצמאי.

בהובלות עובד עם קבלנים מטורען: "אני צריך לשלוט גם בהובלה, המשאיות עובדות אתי וזה יתרון. מבצע קציר והובלה באופן רציף ושוטף והלקוח לא צריך לשבור את הראש. משתדל לא להיכנס להידוק."

לאן הולך הענף

זהו ענף יציב, לא יהיה תחליף לחלב ישראלי!

יותר שטחים עוברים למטעים ולצרכים עירוניים. השטחים נגמרים, נעבור יותר לתחמיצי קיץ ויש לעשות יותר תירס. כיום רוצים פחות סורגום, בתירס גם יודעים למעוך טוב. בזנים החדשים - הצמח נשאר ירוק והקלח

מיקי פאר על רקע המקצרה החדשה שמקצרת את שלב הקציר ועד לבור התחמיץ

מספקים את עבודת הקציר ובחלק מהמקומות גם עבודת ההובלה והידוק הירק בבור. 5,000 דונם עצמיים מיועדים לכל גידולי השדה באזור בית לחם והגליל המערבי."

כיצד אתה עובד עם המשקים ומרכזי המזון?

"אחד היתרונות לממ"זים, שאני דואג להחלפת שטחים רחוקים בקרובים. החלפות אלה חוסכות הובלה לרפתנים, כל השאר לפי הצרכים. את השטחים אנחנו זורעים לפי מחזור זרעים ושואפים למקסימום תחמיצים שיהיה לנו בנק משלנו לספק ללקוחות.

יש סיורים בשטח והסכמה של המגדל עם הלקוח הסופי. אני מתווך ליצירת הסכמה וגם התאמה בין החומרים שמגיעים מארבעה משקים ברצף וגם שהעלויות תהיינה סבירות.

מרכזי המזון צריכים להרחיק, בגלל הכמות והשטחים וכאן אני יכול להועיל בתיווך להחלפת שטחים.

תשעה מערכים עובדים בשיא הלחץ, יש לנו הרבה שיתופי פעולה כולל עם קבלנים עמיתים, יש יחסים טובים ועזרה הדדית. הראיה היא שהפעלנו 15 מערכים, כולם קיבלו את החומר בזמן ויש יתרון גדול לקיום מערכות יחסים טובות עם עמיתים שנותנים עזרה הדדית בשעת הצורך ושיא הלחץ. עבודה משותפת רבה יש עם אלץ בגלבע בית שאן והמערכים עובדים בהתאמה מלאה."

מהם הכלים החדשים שיש במערך קציר התחמיץ והשחתות?

"תחמיץ - השנה נכנס שולחן קציר ישיר תופי, 6 מ' רוחב - בשלב מסוים לא צריך הקמלה, קוצר וישר מרים. קומביין גדול שנותן אחידות מלאה בחומר יבש, כי אין חומר עומד, קוצר ישר למשאית וזוהי מהפכה.

הקומביין החדש והיקר שמייצל מאוד את קטיף הכותנה בעונה סתיו רגישה

- אין ציפורים, אין פחתים ואין רענון אוכל.
אנחנו משתתפים בהרבה ניסויים, משולבים במרכזי המזון ובעיקר מילובר
ואמבר, עולם המגנטים במרכזי המזון ובעגלות פורקות.

מתקני חיטוי במשאיות חלוקה – המטרה למנוע הדבקה והעברת מחלות בין רפת לרפת. יחד עם אמבר פיתחנו כלי שמתזן חומר חיטוי על הגלגל ובכל המשאיות מותקנת מערכת כזו ויש כבר הרבה בארץ.

תעשיות לכיש מוכרים בהולנד סלפים של קבלני הזנה עם מכל צמוד וזה עובד כבר כעשר שנים..

מגנטים – מונעים מחלות ופגיעות פנימיות בבעלי חיים. זו תעשייה גדולה גם בענפי חקלאות אחרים. היום המגנטים משולבים בתעשיית המזון בתחומים שונים – מזון לתינוקות, סוגת, תנובה

קבלן עצמאי מורשה לציוד תעשיות לכה – המחירים אחידים עם לכה ועובדים על אותו בסיס נתונים. לכה ואני מחזיקים כלים – סלף זרבי ויש במפעל גם עגלה למקרי חרום.

מכשבים - מכבש עגול עבר פיתוחים ושכלולים והיום הוא טוב יותר ממכבש מרובע כי הוא שומר על חומרי הגלם ולא דופק את העלים וצורך הרבה פחות כוח ועלויות.

העיקר הוא קיצור ימי האיסוף על ידי מערכות שמקצרות את זמן החשיפה לשמש.

אורך קיצוץ – יודעים לתת פתרון לכל בקשה לאורך הסיב, בהתאם לתפיסה של כל אחד שרוצה קצת אחרת. משחקים עם האורך ולא פוגעים באיכות הגריסה בתירס בהמשך.

החברות שמלוות את הענף במערכות המגוונות שלו, תורמות תורמה של ממש להתפתחותו ולפריצות דרך שמקדמות את הרפת ומייעלות אותה. ■

מוצי ומיקי עם מגוון המכונות שהחברה מפעילה

קשה מאוד ובודקים זנים כדי לקבל הבשלה מלאה של הקלח והצמח. יותר מזה שאין הבשלה, אחוז הגרעינים קלח-צמח בעבר היה 60:40 וכיום מעל ל-50% והצמח פחות. היום מכונים יותר לגרעינים.

כניסת הספלריה למגוון הגידולים תשפר את המצב, כי זה ייתן זמן לאילוצי מזג האוויר. שחרור ממגבלת בורות (תירס לפסח), איכות טובה יותר, איכות בהחמצה.

נקווה שהניסיון יצלח ונוכל להגדיל את הספלריה.

אווירת העבודה בין הלקוחות טובה מאוד וזה עוזר לכולם.

אגף השירותים המקצועיים

מוצי בצר מנהל החברה

”בן 57, נכד לנצר שטורמן, יליד נהלל, ההורים עברו לבית לחם מגרעין גדול של יוצאי נהלל.

סבא, ישראל בצר, הקים את קבוצת כנרת ב-1907 בהמשך הקימו את גיא אוני ואחר כך עברו לחדרה, משם עלה לכפר תבור, היה היהודי הראשון שחרש את השדות. לימים, פגש את שפרה שטורמן שהקימה את ארגון השומר ועברו יחד להקים את מרחביה. אבא שלי נולד שם וב-1921 הקימו את נהלל. **אייל בצר** הוא בן דודי”

למוצי יש ארבעה ילדים גדולים.

מוצי טכנולוג בנשמתו ואת הרפת הוא מלווה באהבה עשרות שנים – "יש לנו הון אנושי מקצועי מעולה ובקיא בחומר."

ומה עושים בא.א. חלקים?

מוצי: החברה הוקמה ב-1984 ועוסקת במגוון פעילויות שקשורות לרפת ולענפים נוספים.

טיפול בזבל מרובצים – אנחנו עובדים בשיתוף פעולה הדוק עם **יורם** ממרדוף ועברנו מספר שלבים, החל ממעגלות בשער העמקים, בהמשך מתחחות ואחר כך משדדה ומקלטרת. יורם חושב מחוץ לקופסה וזה עוזר. יש כיום ניסוי אמבטיית להזנה ברפת הרדוף ואנחנו מחכים לסיכום הניסוי

